

УДК 796.012.412.5.796.035 (07)

*Олександр Радченко,
Світлана Радченко*

Розвиток студентського волейболу в Луцькому національному технічному університеті в часи незалежної України

*Луцький національний технічний університет (м. Луцьк),
Спеціалізована загальноосвітня школа № 5 I–III ступенів (м. Луцьк)*

Постановка наукової проблеми та її значення. В Україні студентський волейбол у різні часи розвивався по-різному. У незалежній Україні цей вид спорту мав декілька хвиль розвитку. Перша була після розпаду Радянського Союзу (1991–1994 р), друга – у 2004–2008 рр. У ці роки найбільша кількість студентських команд бере участь у студентській лізі України з волейболу. Із 2009 р. в Україні відбувається занепад як студентського, так і професійного волейболу. Усе це пов'язано із фінансовою кризою в нашій державі та ВНЗ. Не вистачає коштів на фінансування студентського спорту. Не слід забувати, що студентський волейбол – проміжна ланка між дитячим і професійним волейболом, оскільки в секціях студенти відточують свою майстерність, на різних турнірах здобувають ігровий досвід і в майбутньому поповнюють ряди команди професіоналів, а в подальшому відбудуватиметься ріст рівня українських волейболістів та команд.

Аналіз останніх досліджень із цієї проблеми. Вивчаючи літературні публікації, ми отримали такі результати. Дослідження проводяться в напрямі вдосконалення технічних прийомів гри (Е. К. Ахмедов, Н. А. Носко, Ю. Д. Железняк, В. Г. Кувшинников), розвиток фізичної підготовки волейболістів (Л. Р. Айрапетьянц), удосконалення тактичних дій у волейболі (В. І. Білоус, В. Е. Хапко), вивчення психологічних умов спортивної діяльності (О. Г. Бармін), вивчення історії розвитку волейболу на Закарпатті (О. Триан, Kubiš M.). На сьогодні обмаль досліджень, які б розкривали питання історичного розвитку студентського волейболу в Україні, що й зумовило вибір теми дослідження.

Завдання дослідження – дослідити історію розвитку студентського волейболу в Луцькому національному технічному університеті в часи незалежної України.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Свої традиції чоловічий волейбол починає з 1978 р. У цьому році в Луцькому філіалі Львівського політехнічного інституту створена команда, яка брала участь у міжнародних турнірах, першості ВНЗ першої групи України, де посіла II місце. Неодноразово команда ВНЗ була призером на турнірі імені Гулі Корольової м. Рівне. Із нею в ці роки працювала тренером А. Є. Іванова. У той час честь нашого інституту захищали С. Пустюльга, С. Войтович, В. Монархович, С. Завірюха, В. Корженевський. Із 1996 р. із студентською командою ЛДТУ працює тренер О. В. Радченко. Команда нашого університету в 1997, 2003, 2004 рр. стає переможцем першості м. Луцька [1; 2]. Із 2004 р. бере участь у змаганнях першості другої студентської ліги України, де змагається разом із командами Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне), Київського національного університету технологій та дизайну, Прикарпатського державного педагогічного університету імені В. Стефаника (Івано-Франківськ), Університету розвитку людини “Україна” (м. Нова Каховка), Закарпатського державного університету (м. Ужгород) [3; 4]. Команда ЛДТУ в цьому сезоні виборює перше місце та виходить у першу студентську лігу.

У 2005–2006 рр. чоловіча команда з волейболу брала участь у першості України серед команд першої ліги. Змагання проводились із чотирьох турів. Перший тур – у м. Вінниці. Команда ЛДТУ зустрічалась із командами Вінницького державного педагогічного університету, Вінницького державного аграрного університету та Криворізьким технічним університетом і здобула в трьох зустрічах три перемоги [5]. Другий тур проходив у м. Луцьку, у гості до нашої команди завітали команди Тернопільського національного педагогічного університету, Кам'янець-Подільського державного педагогічного університету. Гравці ЛДТУ здобули впевнену перемогу над цими командами. Третій тур відбувся в м. Тернополі, де команда ЛДТУ зустрічалась із командами ТНПУ і КПДПУ та здобула перемогу з однаковим рахунком 3:1. Четвертий тур проходив у місті Кам'янець-Подільському. Цей тур для команди ЛДТУ був вирішальний. У разі перемоги команда виходила у вищу студентську

лігу. Календар ігор був розписаний так, що команда ЛДТУ й Вінницького державного педагогічного університету зустрічались у перший день змагань і від цієї зустрічі залежало, хто буде першим, а хто другим у цих змаганнях, оскільки команда педуніверситету відставала всього на одне очко. Гра для команди ЛДТУ склалася дуже важко, але вона здобула перемогу з рахунком 3:2. Були перемоги над командами “Техуніверситету” із Кривого Рогу з рахунком 3:1, над командою “Агроуніверситет” із Вінниці з рахунком 3:0. Ці перемоги над сильними суперниками на фінішному етапі змагань допомогли посісти перше місце серед команд першої ліги й наступного року виступити у вищій студентській лізі України з волейболу [6]. Також команда технічного університету брала участь у міжнародних змаганнях. III Українсько-польський студентський волейбольний фестиваль проходив в Україні (м. Луцьк, 1–4 червня 2006 р.).

Волинь на фестивалі представляли студенти Волинського державного університету імені Лесі Українки, Луцького державного технічного університету, Луцького інституту розвитку людини Відкритого міжнародного університету “Україна”, Луцького технічного коледжу.

Результати фестивалю. Чоловіки: Фінал. 1 місце – команда Луцького національного технічного університету, 2 місце – команда Politechnika Poznahska, 3 місце команда – Луцького технічного коледжу, 4 Українсько-польський студентський волейбольний фестиваль проходив у Республіці Польща, Підкарпатське воєводство, м. Ярослав (1–3 червня 2007 р.).

Усього в змаганнях узяли участь 16 команд. Зокрема, у чоловічій програмі виступили чотири команди з України – Луцького державного технічного університету, Одеського національного морського університету, Тернопільського педагогічного університету й Національного університету водного господарства та природокористування, чотири команди з Польщі – Політехнік Честовської та Познанської, Академії Підкарпаття й Варшавського університету.

Результати фестивалю. Чоловіки: фінал 1 місце – команда Akademicka Reprezentacja Podkaracia, 2 місце – команда Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне), 3 місце – команда Луцького державного технічного університету (м. Луцьк).

У 2006–2007 рр. команда ЛДТУ бере участь у змаганнях першості вищої студентської ліги України й фінішує п’ятою. У ці роки захищали честь команди університету гравець молодіжної збірної команди України з волейболу Луцик Сергій, Ганін Максим, Паньків Руслан, Приступчук Євген, Кривий Роман, Козачук Ілля. У зв’язку з фінансовою кризою команда ЛНТУ не бере участі в студентській лізі України, але є учасником різноманітних турнірів.

У ВНЗ відбуваються змагання з волейболу в рамках студентської спартакіади. Участь беруть усі команди факультетів університету. У 2010 р. у першості ВНЗ з волейболу здобула перемогу команда машинобудівного факультету.

Із 2010 р. проводиться відкритий кубок ЛНТУ. У цих змаганнях брали участь чотири команди й переможцем стала команда SKF “Україна”.

Історія зародження жіночого волейболу в ЛДТУ починається з 1993 р., коли на посаді тренера розпочав працювати С. Й. Кривицький. На початку команда брала участь у міських змаганнях, змаганнях першості міста. Мала непогані результати. Із кожним роком змінювався склад команди, одні гравці покидали команду, інші поповнювали її. Потрібно було докласти чималих зусиль, щоб сформувалася команда, яка могла б показати хороші результати. Із 1998 р. з командою дівчат із волейболу ЛДТУ працює тренер В. Я. Ковальчук.

У 2001 р. дівчата брали участь у турнірі “Волинь зустрічає друзів”, який відбувся в Луцькому педагогічному коледжі, і стали срібними призерами. Були дворазовими переможцями у Всеукраїнському волейбольному турнірі, присвяченому пам’яті Б. Завальського, у м. Івано-Франківську. На базі університету тричі відбувався турнір, присвячений Міжнародному жіночому дню 8 березня, у якому брали участь команди Національного університету водного господарства та природокористування м. Рівне, Володимира-Волинського, Інституту розвитку людини “Україна”, Луцького комерційного технікуму.

Із 2004 р. наші дівчата виступають у студентській лізі, де двічі стають бронзовими призерами 2004–2006 рр. Провідними гравцями команди були срібна призерка чемпіонату Європи МС Чубинська Юлія, КМС Свєреда Анна, Князь Юліана, Семеніхіна Наталія.

У 2010–2011 рр. команда ЛНТУ стає бронзовим призером турніру в м. Сарни. Постійно команда дівчат із волейболу займає призові місця в студентських змаганнях на першість м. Луцька.

Висновки. Історія розвитку студентського волейболу в ЛНТУ має давні традиції. У часи незалежної України команди ВНЗ із 2004–2007 рр. мали найбільшу ігрову практику та пік розвитку,

брали участь у міських, всеукраїнських і міжнародних змаганнях, на яких займали призові місця. У часи економічної кризи ВНЗ не фінансує виступ волейбольних команд у студентській лізі.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні історії розвитку студентського волейболу на Волині.

Література

1. Радченко О. Університет з традиціями перемагати / О. Радченко // Генерація. – Груд. – 2003. – № 9. – 2 с.
2. Радченко О. В. ЛДТУ переміг СБУ або знай наших / О. В. Радченко // Генерація. – Груд. – 2004. – № 10. – 3 с.
3. Радченко О. В. Впевнена перемога / О. В. Радченко // Генерація. – Лют. – 2005. – № 2. – 8 с.
4. Радченко О. В. Волейболісти ЛДТУ – знову переможці / О. В. Радченко // Генерація. – Берез. – 2005. – № 3. – 5 с.
5. Радченко О. В. Першість студентської ліги з волейболу / О. В. Радченко // Генерація. – Жовт. – 2005. – № 8. – 3 с.
6. Радченко О. Команда волейболістів ЛДТУ – переможець студентської ліги / О. Радченко // Генерація. – Квіт. – 2006. – № 4. – 5 с.

Анотації

У статті розкрито історію розвитку студентського волейболу в Луцькому національному технічному університеті в незалежній Україні. Описано хронологію участі команди в студентській лізі, першості міста Луцька та різноманітних турнірах.

Ключові слова: студентський волейбол, волейбольний фестиваль.

Александр Радченко, Светлана Радченко. Развитие студенческого волейбола в Луцком национальном техническом университете в независимой Украине. В статье раскрыта история развития студенческого волейбола в Луцком национальном техническом университете в независимой Украине. Описана хронология участия команды в студенческой лиге, первенстве города Луцка и разнообразных турнирах.

Ключевые слова: студенческий волейбол, волейбольный фестиваль.

Alexander Radchenko, Svitlana Radchenko. The Development of Students Volleyball in Lutsk National Technical University in Time of Ukrainian Independence. In the article is described the history of development of student volleyball in Lutsk national technical university in time of Ukrainian independence. The chronology of team participation in student league, Lutsk championship and different tournaments is shown.

Key words: student volleyball, volleyball festival.

УДК 796: 378.126

Юрій Тимошенко

Становлення системи підготовки педагогічних кадрів у сфері фізичної культури

Національний університет фізичного виховання і спорту України (м. Київ)

Постановка наукової проблеми та її значення. Будь-який дослідник минувшини мусить пам'ятати застереження Арістотеля щодо того, що люди бажають і говорять дуже часто не одне й те ж саме. Інколи вони кажуть найпрекрасніші слова, а бажають лише того, що видається вигідним. Із наведеного можемо зробити висновок, що фактично спорт у ці роки існує ніби у двох реальностях. В одній – справжній життєвій реальності – він культивується значною кількістю людей, які долають величезні труднощі (бідність, брак найнеобхіднішого, відсутність інвентарю), аби мати улюблене заняття, в іншій – віртуальній реальності – мільйони (і ніяк не менше) спортсменів загартовують своє здоров'я для наступних перемог і незначні проблеми лише додають їм азарту. Цю реальність унаочнюють фізкультурні паради, вона відбита в кіно й газетних кліше. Але спорт у цьому випадку не є особливим – у такому роздвоєному житті існували всі громадяни СРСР, ця роздвоєність пронизувала всі сфери радянського суспільства.

Роботу виконано в межах планової теми НДР кафедри соціально-гуманітарних дисциплін “Парадигма здорового способу життя в дискурсах фізичного виховання і спорту” (номер державної реєстрації 0111U001716).